

مرور مطالعات انجام شده در حوزه ورزش همگانی در ایران (مرور مقالات، پایان نامه ها و رساله های انجام شده در دانشگاه ها، پژوهشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور)

مجری: محمدحسین قربانی

عضو هیات علمی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی. ۱۳۹۶

هدف از این تحقیق مرور تحلیلی مطالعات (مقالات، پایان نامه ها و رساله ها) انجام شده در حوزه ورزش همگانی در دانشگاه ها، پژوهشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور بود، جامعه آماری تحقیق کلیه مطالعات انجام شده در دانشگاه ها، پژوهشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور در حوزه ورزش همگانی یا فعالیت های ورزشی تفریحی و فراغتی دانشجویان در فاصله سال های ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۵ بود. برای این هدف با جستجوی پایگاههای اطلاعاتی ایرانی ۵۹ مطالعه شامل ۲۴ مقاله علمی پژوهشی چاپ شده در نشریات، ۲۳ پایان نامه و رساله دانشجویی، ۸ مقاله کنفرانسی و ۴ طرح پژوهشی شناسایی شد. بررسی ها نشان می دهد تعداد مطالعات ورزش همگانی در طول زمان روند رو به رشدی داشته است اما این روند منظم نیست. همچنین میزان توجه نشریات حوزه تربیت بدنی به ورزش همگانی در دانشگاه ها به مراتب بیشتر از سایر حوزه های علوم است. بررسی مطالعات از نظر ابزار تحقیق، روش های آماری مورد استفاده، جامعه و نمونه آماری نشان داد بیش از ۸۰ درصد این پژوهش ها از پرسشنامه های محقق ساخته استفاده کرده اند، روش های آماری مورد استفاده طیف وسیعی از آزمون ها را شامل می شود و تاکنون حدود ۵۰۰۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه های مختلف در این مطالعات مشارکت داشته اند. بطور کلی نتایج و یافته های مطالعات ورزش همگانی در دانشگاه ها را می توان در پنج بعد بیان کرد، بعد اول وضعیت مشارکت دانشجویان در ورزش می باشد که تحقیقات موید آن است که درصد بالایی از دانشجویان ایرانی اصلاً در فعالیت های ورزشی شرکت نمی کنند و میزان عدم مشارکت دختران بیشتر از پسران است. بعد دوم به امکانات دانشگاه ها برای توسعه ورزش همگانی اشاره دارد که بیش از ۵۰ درصد مشارکت کنندگان وضعیت امکانات و زیرساخت های ورزشی را جهت توسعه ورزش همگانی ضعیف دانسته اند. بعد سوم انگیزه های دانشجویان را نشان می دهد که نتایج حاکی از گسترده بودن انگیزه ها و تاثیرپذیری آنها از متغیرهای مختلف نظیر جنسیت دارد. بعد چهارم به عوامل بازدارنده مشارکت ورزشی دانشجویان اشاره دارد که علاوه بر وضعیت نامطلوب امکانات ورزشی، دسترسی به امکانات و منابع مادی بیشتر از یک طرف و ناآگاهی و عدم فرهنگ سازی از طرف دیگر از مهم ترین عوامل بازدارنده بودند. بعد پنجم تحقیقات به راهکارهای توسعه ورزش همگانی دانشجویان اشاره دارد که راهکارهای ذکر شده را می توان در دو طبقه توسعه زیرساخت ها، امکانات و تجهیزات و کارهای فرهنگی نظیر فرهنگ سازی، ارائه اطلاعات و آگاهی قرار داد. جهت تعیین خلاءها و جهت گیری های مطالعات آینده، از مدل های معتبر توسعه ورزش همگانی کمک گرفته شد و با مقایسه پژوهش های انجام شده با آنچه در این مدل ها به عنوان متغیرهای توسعه ورزش همگانی در نظر گرفته شده

است، در نهایت شش بعد مطالعاتی شناسایی شد که شامل مدیریت ورزش همگانی دانشجویی، امکانات و تجهیزات ورزش همگانی، آموزش و فرهنگ سازی ورزش همگانی، اجرای ورزش همگانی، نیروی انسانی ورزش همگانی، و توسعه منابع مالی در ورزش همگانی. برای هر یک از این حوزه‌ها نیز عناوین مطالعاتی تدوین گردید و در مجموع ۳۰ حوزه مطالعاتی تدوین گردید. سازمان‌ها و نهادهای سیاست گذار و پژوهش محور می‌توانند انجام این مطالعات را در دستور کار خود قرار دهند تا گام‌های بنیادی برای توسعه ورزش همگانی دانشجویی و دانشگاهی برداشته شود.

کلیدواژه‌ها: ورزش همگانی، دانشجوی، دانشگاه، اوقات فراغت